

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรี-
รวิวิทาลัย อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541

The opinion of grade 12 students toward agricultural career : sritawatwittayalai
school, amphor tawatbury, roi-et province, academic year 1998.

โดย
นายชวิวัฒน์ แสงวัชรพันธุ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ป.พ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2541 ค

ปีการศึกษา 2541.

25A1

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....33177

วัน, เดือน, ปี.....15.ก.ค.2542

สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนเกี่ยวกับอาชีพเกษตรในด้านสังคมอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพเกษตรในด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความเห็นด้วยในระดับมาก ช่อมแสดงว่านักเรียนมีความสนใจหรือต้องการศึกษาทางด้านวิชาการเกษตร ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดเกษตรกรรม อาจารย์ผู้สอน วิชาเกษตรและอาจารย์ผู้ทำหน้าที่แนะแนว ควรจะให้ความรู้ แนวคิด การฝึกอบรม สนับสนุน เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่ออาชีพเกษตร และทำให้นักเรียนมีความต้องการที่จะศึกษาต่อด้านวิชาเกษตรมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน โดยเฉพาะอาจารย์ปานจิต ป้อมอาสา อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ได้สละเวลาและกรุณาให้คำแนะนำ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้มีความถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากคณาจารย์ โรงเรียนศรีรัทวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการติดต่อนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ตอบแบบสอบถาม จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ความดีและผลประโยชน์ที่เกิดจากปัญหาพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอบอบแด่ พ่อ แม่ อาจารย์ เพื่อน และผู้ที่กรุณาให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจ

นายชวัลณ์ แสงวัชรพันธุ์

12 มกราคม 2542

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	1
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 ทฤษฎีความสนใจในการเลือกอาชีพ.....	4
2.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ.....	7
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	12
3.1 ประชากร.....	12
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม.....	13
3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out).....	13
3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถามและสัมภาษณ์.....	13
3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	14
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	15
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	23
บรรณานุกรม.....	25
ภาคผนวก.....	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 15
2	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยระดับของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ อาชีพเกษตรในด้านเศรษฐกิจ..... 17
3	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยระดับของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ อาชีพเกษตรในด้านสังคม..... 19
4	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยระดับของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ อาชีพเกษตรในด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ..... 21

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

อาชีพพื้นฐานของคนไทย คืออาชีพทางการเกษตร ได้แก่ การทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์และการประมง ผลผลิตที่ส่งออกไปต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่มีรายได้คิดเป็นอันดับหนึ่งของผลผลิตอื่น ๆ ที่ส่งออกไป นอกจากนี้ผลผลิตทางการเกษตรยังผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศอีกด้วย อาชีพเกษตรกรรมจึงมีความสำคัญมากสำหรับคนไทย ขณะนี้มีการจัดตั้งบริษัทเพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับการผลิต การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรทั้งภาครัฐบาลและเอกชนมีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วทันต่อความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ

อาชีพเกษตรกรรมมีทั้งประกอบกรเป็นกิจการขนาดเล็ก มีการดำเนินงานโดยเริ่มจากการใช้แรงงานในครอบครัวจนถึงเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่ต้องมีการจ้างแรงงาน เพื่อบริหารกิจการ ทั้งนี้ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญที่จำเป็นต่อการดำเนินงานด้านการเกษตร เช่น ที่ดิน แรงงานทุน สภาพภูมิประเทศ เป็นต้น ปัจจุบันนี้มีสถาบันทางการเกษตรที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริม และให้การช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ แก่เกษตรกร จึงทำให้เห็นได้ว่าอาชีพการเกษตรมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นผู้ที่กำลังอยู่ในวัยที่ใช้ความคิดและสนใจในการเลือกอาชีพ จึงควรที่จะทำการศึกษาแนวทางในการประกอบอาชีพของนักเรียนในระดับนี้ไว้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนศรีธวัชวิทยาลัย อ. ธวัชบุรี จ. ร้อยเอ็ด

1.2 วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีธวัชวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541 ที่มีต่ออาชีพเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีธวัชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรั้ววิฑูรย์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรั้ววิฑูรย์ ปีการศึกษา 2541 โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านสังคม
3. ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

ประชากร คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541 รวมทั้งหมด 120 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

นิยามศัพท์

“ความคิดเห็น” หมายถึง ความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

“อาชีพเกษตรกรรม” หมายถึง อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการผลิต แปรรูปและจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร เช่น การทำไร่ ทำนา ทำสวน ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์และการประมง

“นักเรียน” หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรั้ววิฑูรย์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“ปีการศึกษา 2541” หมายถึง การเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2541 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2542

“ด้านเศรษฐกิจ” หมายถึง การมีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถทำเป็นอาชีพหลักเพื่อช่วยให้ความเป็นอยู่และฐานะของผู้ประกอบอาชีพให้ดีขึ้น และเป็นอาชีพที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศ ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคง

“ด้านสังคม” หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพเกษตรกรรมกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม ของท้องถิ่นนั้น ๆ

“ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ” หมายถึง แนวทางในการพัฒนาอาชีพ การประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ การเลือกประกอบอาชีพเกษตร และพัฒนาอาชีพใน

ด้านการผลิต การจัดการให้เหมาะสมเพื่อให้อาชีพเกษตรมีความมั่นคงแล้วพัฒนาให้เป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าขึ้น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความคิดเห็นของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรี-ธวัชวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541 เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม
2. ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมและปลูกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง **ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**
อ. วัชรบุรี จ. ร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541 ผู้ทำการวิจัยแบ่งการตรวจสอบเอกสารเป็น 3 ส่วน
ดังนี้

2.1 ความสนใจในการเลือกอาชีพ

2.2 การเลือกอาชีพ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีความสนใจในการเลือกอาชีพ

การปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จด้วยดีต้องเกิดจากความสนใจเป็นแรงผลักดันกระตุ้นทำในสิ่งที่
ตนชอบ และความสนใจอาจเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ความรู้สึกรักใคร่ หรือความต้องการ มิใช่
ลักษณะประจำที่คงที่ ความสนใจอาจเกิดในขณะหนึ่งแล้วหมดสิ้นไป ส่วนความสนใจเกี่ยวกับ
อาชีพมักเกิดขึ้นอย่างมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย (สวัสดี เรื่องฉาย, 2535 : 7)

นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมและคำนิยามให้คนเกิดความสนใจในอาชีพ บุคคลที่ตั้งเป้าหมาย
อาชีพสูงเกินไป ก็ยากที่จะบรรลุความสำเร็จ เกิดปัญหาโดยทำให้ล้มเหลว หรือทำงานโดย
ปราศจากความพึงพอใจ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความสนใจของมนุษย์ จึงแบ่งได้ 5 ชั้น คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
2. ความต้องการด้านความปลอดภัย คือความปลอดภัยและมั่นคง
3. ความต้องการด้านความรักและความเป็นเจ้าของ เป็นความต้องการที่ต้องการความ
ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของสังคมและคนรอบข้าง
4. ความต้องการที่จะ ได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดทุกอย่าง ความต้องการขั้นนี้มัก
เป็นความต้องการที่อิสระเฉพาะ มีความใฝ่ฝันที่จะ ได้รับความสำเร็จ
5. ความต้องการมีชื่อเสียงและยกย่อง เป็นความต้องการที่ประกอบด้วยความมั่นใจในตน
เอง เรื่องความสามารถ ความรู้ ทั้งการยอมรับและยกย่องจากผู้อื่น (อุไรวรรณ ถาคทอง, 2537 :
10 – 11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้การเลือกงานและอาชีพเป็นการตัดสินใจเลือกงานหรืออาชีพหนึ่งเป็นการตัดสินใจครั้งสำคัญยิ่งของมนุษย์ เพราะการเลือกงานและอาชีพ หมายถึง การตัดสินใจกำหนดสิ่งผูกพัน ความหมายอีกอย่าง เช่น การใช้เวลาตลอดชีวิตที่เหลือ การคบเพื่อน การรับทัศนคติ ค่านิยมมาใช้ กับชีวิต ตลอดจนการกำหนดรูปแบบวิถีชีวิตในครอบครัว งานหรืออาชีพ จะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลมีสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวคล้ายคลึงกัน คนที่ไม่มีงานทำหรือไม่มีอาชีพ จะรู้สึกแตกต่างจากคนอื่น หากแต่ในสารในชีวิตไม่ได้ และได้กล่าวถึงทฤษฎีการเลือกงานและอาชีพ ซึ่งได้มีการศึกษาวิจัยเป็นที่ยอมรับกันแล้ว ดังนี้

1. ทฤษฎี Trait and Factor ทฤษฎีนี้การเลือกงานและอาชีพขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้เลือกโดยเฉพาะ ทัศนคติ ความสนใจ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับลักษณะงานหรืออาชีพ
2. ทฤษฎี Decision การเลือกงานหรืออาชีพ ตามทฤษฎีนี้ขึ้นอยู่กับที่ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับการทำงาน และจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจ
3. ทฤษฎี Sociological Emphasis ทฤษฎีนี้การเลือกอาชีพมาจากกลุ่มอิทธิพล หรือกลุ่มสังคมที่แวดล้อมตัวผู้เลือก เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มครอบครัวของผู้เลือกคบค้าสมาคมด้วย
4. ทฤษฎี Psychological Emphasis ทฤษฎีการเลือกงานเนื่องจากอิทธิพลของสภาพจิตใจของผู้เลือกตั้งแต่เด็ก เช่น สภาพจิตใจค้ำแรงจูงใจให้ออกมาเป็นอย่างไร บุคลิกภาพที่ถูกต้องให้เป็นความต้องการพื้นฐานต่าง ๆ ที่ถูกเพาะมาแต่เด็ก
5. ทฤษฎี Development Emphasis ทฤษฎีการเลือกงานเนื่องจากมีการพัฒนาในการเลือกงานหรืออาชีพมาตั้งแต่เด็กต่อเนื่องสัมพันธ์กันเป็นเวลานาน จึงสามารถสรุปแนวคิดของนักศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเกี่ยวกับการเลือกอาชีพได้ ดังนี้

Theodore Caplow ได้ให้ข้อคิดว่า เหตุบังเอิญโดยกำเนิดมักเป็นเครื่องกำหนดแนวทางเลือกอาชีพของคน เช่น ถูกเลือกอาชีพตามอย่างพ่อ และยังมีองค์ประกอบอื่นมากมาย เช่น เวลาและสถานที่เกิด เผ่าพันธุ์ สัญชาติ ชั้นทางสังคม ความหวังของพ่อแม่เหล่านี้ถือเป็นเหตุบังเอิญทั้งสิ้น

นักเศรษฐศาสตร์หลายท่านเชื่อว่าเราควรมีอิทธิพลสำคัญในการเลือกอาชีพและเป็นมูลเหตุอันสำคัญที่ทำให้มนุษย์เปลี่ยนจากอาชีพหนึ่งเป็นอีกอาชีพหนึ่ง เช่น Clark, H.F. นักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อคนหนึ่ง กล่าวว่า ข้อมูลเกี่ยวกับค่าจ้างทำให้คนเรารู้สึกประทับใจและมักจูงใจให้คนเลือกอาชีพ แต่อย่างไรก็ตามก็มีข้อโต้แย้งต่อความเชื่อดังกล่าวนี้ว่า “คนเรามีได้มีชีวิตอยู่ด้วยขมปังอย่างเคี้ยวเท่านั้น” หมายความว่า การเลือกอาชีพจะต้องมีองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย มิใช่เพียงเงินตัวเดียวเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คนเราจะเลือกอาชีพเพราะว่าอาชีพนั้นตรงกับความต้องการส่วนตัวมากที่สุด คำว่า “ความต้องการ” นั้นหมายถึง ความต้องการทางกาย เช่น อาหาร การพักผ่อน ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางด้านจิตวิทยา ต้องการยอมรับ และความสำนึก เช่น 1) คนเรามักแสดงบุคลิกภาพของคนออกมาให้ปรากฏโดยทางการเลือกอาชีพ 2) คนเราเลือกอาชีพซึ่งเขาารู้ดีกว่าอาชีพนั้น ๆ จะจัดหาประสบการณ์ให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของคนได้ 3) ผู้ประกอบอาชีพอย่างเดียวกัน มักจะมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน และจะมีปฏิริยาต่อสถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ในลักษณะเดียวกัน 4) เนื่องจากในอาชีพเดียวกันมักจะมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกันฉะนั้นจึงมักสร้างสิ่งแวดล้อมให้เหมือนกับบุคลิกภาพของคน 5) คนเรามักจะแสวงหาสิ่งแวดล้อมและอาชีพ ซึ่งช่วยให้เขาแสวงทักษะ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และค่านิยมที่เขาพอใจ และ 6) ความพึงพอใจในอาชีพความมั่นคง และความสำนึกในงานอาชีพของคนขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์อันกลมกลืนระหว่างบุคลิกภาพกับสิ่งแวดล้อมของคน ๆ นั้น

ศิริบุรณ ศรีสุวรรณ (2529 : 12) ซึ่งได้อธิบายถึงขบวนการในการเลือกอาชีพ ไว้ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความเข้าใจในตัวเองอย่างแจ่มชัดถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ความทะเยอทะยาน ข้อจำกัด และสาเหตุ
2. มีความรู้ดีถึงความต้องการและสิ่งทีนำไปสู่ความสำเร็จ ข้อได้เปรียบเสียเปรียบ โอกาส รายได้ สิ่งทีคาดหวังจากงานต่าง ๆ
3. นำข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและชนิดของงานมาเป็นเหตุ เป็นผลกัน ในการเลือกอาชีพของแต่ละคนควรเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง โลกของงานและนำสิ่งสองสิ่งมาสัมพันธ์กันดูถึงเหตุผล ซึ่งอาจจะต้องอาศัยข้อทดสอบ การสัมภาษณ์เป็นเครื่องช่วย นอกจากนี้ การรู้ถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ จากประสบการณ์ที่ได้รับย่อมช่วยให้สามารถเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

วัชร ฐะคำ (2529 : 12 - 13) ได้กล่าวถึงแผนการดำเนินชีวิตของคนแต่ละบุคคลจะต้องเหมาะสมกับบุคคลนั้น ๆ โดยเฉพาะ ทั้งนี้จะต้องอาศัยความเข้าใจอย่างถูกต้องในค่านิยมที่สำคัญของตนเอง หรือจะต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของการประกอบอาชีพ ทุกคนควรมีแผนสำหรับตัวเอง เพื่อความสำเร็จในชีวิตแห่งความต้องการที่จะเป็นคน ได้รับความสำเร็จนี้จะผลักดันให้คนเราต้องวางแผนอาชีพ การวางแผนอย่างฉลาด ข้อมหมายถึง การวางแผนการทำงานทั้งชีวิต จึงน่าจะได้เริ่มสำรวจว่าเราต้องการจะเป็นอะไร

2.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

ประเสริฐ ว่องไวยนต์ (2535 : 8-9) ได้บอกถึงสาเหตุที่มีการตัดสินใจเลือกอาชีพต่าง ๆ ไว้ว่า

อาชีพจะต้องได้รับการยกย่องจากสังคม ความยากง่าย ความถนัด การเอาอย่างผู้อื่น การคล้อยตามผู้อื่น โดยการแนะนำชักจูงให้เห็นดีเห็นงามตาม แรงจูงใจให้คิดมุ่งอาชนะอุปสรรค เป้าหมายตามความปรารถนาได้ ความสนใจรักใคร่ในอาชีพนั้น ๆ ความสนใจในอาชีพนั้น ๆ เงินรายได้จากการประกอบอาชีพ ผลตอบแทนการประกอบอาชีพก็เป็นมูลเหตุให้บุคคลเลือกอาชีพนั้น ๆ

Ginzberg (อ้างโดย ภิมุข ทวคตินุจน์, 2537 : 8-10) กล่าวถึงการเลือกอาชีพว่าเป็นกระบวนการของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งสิ้นชีวิต ไม่ใช่การตัดสินใจครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นลำดับติดต่อกัน ดังนั้นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกอาชีพตามทฤษฎีนี้ จึงมี 3 ประการคือ

1. สภาพความเป็นจริงของมนุษย์ ได้แก่ความสามารถ ความถนัดและโอกาสทางสังคม
2. ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกอาชีพ
3. ค่านิยมเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกอาชีพของบุคคลซึ่ง Ginzberg แบ่งช่วงการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. Fantasy Perion อยู่ในช่วงระหว่าง 11 ปี การเลือกอาชีพระยะนี้เป็นกระบวนการเลือกอาชีพแบบเพื่อฝัน ไม่สามารถที่จะประมาณความสามารถหรือโอกาสและขอบเขตความเป็นจริงได้ ระยะนี้จะเป็นระยะแรกที่จะมีทัศนคติ และค่านิยมเกี่ยวกับงาน

2. Tentative Perion อยู่ในช่วงระหว่าง 11 – 19 ปี การเลือกอาชีพระยะนี้แสดงถึงความรู้ตื้นกึกคึกของบุคคลเกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจ เกี่ยวกับอนาคตมากกว่าปัจจุบัน และยังเป็น การเลือกอาชีพที่ยึดองค์ประกอบกับตนเองอยู่ ทั้งความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนเอง ซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ก. Interrest Stage การเลือกในขั้นนี้อยู่ในรูปความสนใจและความสัมพันธ์กับความปรารถนาใน Fantasy Perion

ข. Capacity Stage การเลือกในขั้นนี้จะคำนึงถึงความสามารถโดยการประเมินตนเอง

ค. Vale Stage การเลือกในขั้นนี้จะคำนึงถึงค่านิยมและความต้องการของตนเองด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง. Transitionstage ในขั้นนี้การเลือกจะพิจารณาลักษณะต่าง ๆ จากข้อเท็จจริงและการตัดสินใจโดยคำนึงถึงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ

3. Realistic Perion อยู่ในช่วงอายุ 17 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่ ในระยะนี้บุคคลจะยอมรับความจริงในสิ่งแวดล้อมที่เข้ามา มีอิทธิพลต่อการเลือก และการเลือกจะเป็นความประนีประนอมระหว่างความต้องการของตนเอง กับโอกาสที่จะเป็นไปได้ ซึ่งจะแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

ก. Explotation Stage เป็นขั้นที่จะให้การตัดสินใจเลือกเป็นสิ่งที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด คำนึงถึงความสนใจและค่านิยมของตนเอง

ข. Crystallization Stage อายุประมาณ 20 ปี เป็นขั้นที่ยอมรับคุณภาพของตนเอง คำนึงถึงจุดประสงค์ของอาชีพที่ตนจะเลือกต่อไป

ค. Specification Stage เป็นขั้นที่วางแผนเกี่ยวกับขอบข่ายการเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยมีการฝึกความรู้และประสบการณ์

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว สิ่งแวดล้อม การได้รับการศึกษาจากโรงเรียนและสังคม ความสนใจ ความต้องการ ความมั่นคง และความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคล จะเป็นพื้นฐานในการเลือกอาชีพของบุคคล

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จันทร์โก้ มณีฉาย (2533 : 37 - 41) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต่ออาชีพเกษตรกรรมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักศึกษาส่วนมากมาจากภาคกลาง อาชีพบิดา มารดาของนักศึกษาส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีอิทธิพลทำให้นักศึกษาเหล่านี้เลือกเรียนด้านเกษตรกรรม คือ บิดา มารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 36.48 และ 35.22 รองลงมาคือรับราชการอื่น ๆ และค้าขาย รายได้ของบิดานักศึกษาอยู่ในช่วง 4,000 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.59 ส่วนรายได้ของมารดานักศึกษาอยู่ในช่วง 1,000 – 3,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ค่อนข้างต่ำ คิดเป็นร้อยละ 44.66 จำนวนพี่น้องนักศึกษาอยู่ในช่วง 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.03 พี่น้องของนักศึกษาก่อนประกอบอาชีพรับจ้าง ทำงานเอกชน และรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 27.43 และ 21.02 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของนักศึกษามีต่ออาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่นักศึกษามีความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมที่มีรายได้ไม่แน่นอน แต่เมื่อเปรียบเทียบอาชีพเกษตรกับอาชีพอื่น ๆ แล้วส่วนใหญ่เห็นว่าอาชีพเกษตรดีกว่าหลายอาชีพ เพราะมีเหตุผลที่ว่าอาชีพเกษตรถ้าได้รับการพัฒนาจะทำให้มีรายได้สูง และผลตอบแทนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้ผลตอบแทนปานกลาง และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ที่จะใช้ประกอบอาชีพ ควรจะมีความรู้การเกษตรเฉพาะสาขา ส่วนความคาดหวังในการประกอบอาชีพเกษตรกรรวมเมื่อจบ ปวส. แล้ว นักศึกษาคือต้องการทำงานเป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจทางการเกษตรมากที่สุด

สำหรับท้องถิ่นของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ซึ่งมีอิทธิพลทำให้นักศึกษาเหล่านี้เลือกเรียนทางด้านเกษตรกรรม และตั้งคมในท้องถิ่นของนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร เพราะมองเห็นว่าอาชีพเกษตร เป็นอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ ดังนั้นตั้งคมในท้องถิ่นของนักศึกษาส่วนใหญ่จึงให้ความสนับสนุน และยกย่องผู้ที่จบอาชีวศึกษาเกษตรแล้วประกอบอาชีพส่วนตัว และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่น่าสนับสนุน เพราะเห็นว่าประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งอาชีพเกษตรกรรมนั้นยังช่วยให้นักศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคม คือเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน ประชาชนมีสุขภาพพลานามัย และเป็นงานอดิเรกด้วย

ด้านความสำคัญของอาชีพเกษตรต่อประเทศ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาชีพเกษตรสามารถนำรายได้เข้าประเทศ และทำให้ประชาชนมีงานทำ มีฐานะดีขึ้นด้วยและส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคง และถ้ารัฐบาลมีนโยบายเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจเกษตรเป็นเศรษฐกิจอุตสาหกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมเพราะอยากให้ประเทศเจริญก้าวหน้า แต่ถ้ารัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนทางการตลาด นักศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 53.46 มีความคิดเห็นว่าจะเลือกประกอบอาชีพเกษตร เพราะเห็นว่าสามารถจำหน่ายผลผลิตได้แน่นอน

จรี อมรวัฒน์ (2539 : 22 - 24) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มเรียนทางไกล ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนราธิวาส พบว่า อาชีพเกษตรสามารถเลี้ยงครอบครัวได้โดยไม่ต้องประกอบอาชีพอื่นอีก และให้ความเห็นว่าอาชีพเกษตรนั้นสามารถทำเป็นอาชีพหลักและประกอบอาชีพเสริมได้

ความคิดเห็นเมื่อนักเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าจะประกอบอาชีพเกษตร รองลงมาคือประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพเกษตร ที่เหลือเรียนต่อสายสามัญและสายเกษตร

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการที่เลือกประกอบอาชีพเกษตร เพราะเห็นว่าผู้ปกครองประกอบอาชีพอยู่แล้ว รองลงมาเห็นว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี และเห็นว่าอาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่น่าภูมิใจ

จีนจิตร กอแก้ว (2532 : 50 - 52) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร จังหวัดยโสธร จำนวน 185 คน พบว่า อาชีพหลักของผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ อาชีพรับจ้างและทำงานรัฐวิสาหกิจ รายได้ของบิดามากที่สุดระหว่าง 41,000 – 50,000 บาท รายได้ของมารดามากที่สุดระหว่าง 21,000 – 30,000 บาท ส่วนความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจ นักเรียนส่วนใหญ่ คิดว่าอาชีพเกษตรให้ผลตอบแทนปานกลาง ความสำคัญเกี่ยวกับอาชีพเกษตรที่มีต่อเศรษฐกิจ ของประเทศนักเรียนส่วนใหญ่ คิดว่าเป็นอาชีพที่ไม่สามารถทำให้ร่ำรวยได้ แต่คิดว่าทำให้ประเทศมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อนักเรียนจบแล้วคิดว่าจะประกอบอาชีพด้านการค้าขายจึงจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น รองลงมาคือรับราชการ จะเห็นได้ว่าอาชีพเกษตรให้ผลตอบแทนน้อยถึงปานกลางจึงไม่เหมาะที่จะทำเป็นอาชีพหลักได้เนื่องจากเป็นอาชีพที่ไม่สามารถทำให้ร่ำรวยได้ และคิดว่าการประกอบอาชีพด้านค้าขายจะทำให้มีรายได้ดี

ความคิดเห็นของสังคมในท้องถิ่นที่มีต่ออาชีพเกษตร นักเรียนส่วนใหญ่ คิดว่าเป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ รองลงมาคิดว่าสามารถที่จะพัฒนาอาชีพเกษตรให้มีรายได้ดี

สำหรับความคิดเห็นของสังคมโดยส่วนรวมที่มีต่ออาชีพเกษตรพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตร คือเป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ รองลงมาคือ คิดว่าเป็นอาชีพที่ลำบาก และคิดว่าผู้ประกอบการเป็นผู้ไม่มีความรู้ จะเห็นได้ว่าสภาพสังคมโดยส่วนรวมแล้วมีความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรคือเป็นอาชีพที่ไม่สามารถทำให้ร่ำรวย เป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ แต่ทำให้ผู้ประกอบการนี้ มีสุขภาพสมบูรณ์ นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ารัฐบาลควรมีนโยบายสนับสนุนเกษตรกร โดยมีประกันราคาผลผลิตทางการเกษตรแก่นักเรียนส่วนใหญ่ คิดว่าจะไม่เลือกประกอบอาชีพเกษตรเพราะว่าประกอบอาชีพอื่นรายได้ดีกว่า

ความก้าวหน้าในประกอบอาชีพเกษตรเมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นแล้วนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 32.43 คิดว่าเป็นอาชีพที่น่าเบื่อ ไม่มีความก้าวหน้าในอาชีพรองลงมาคือ คิดว่า ควรทำเป็นอาชีพรองเท่านั้น

ความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการเกษตร นักเรียนส่วนใหญ่ คิดว่าประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรเมื่อเทียบกับอาชีพอื่น คือเรียนจบแล้วไม่มีงานทำ คิดว่าเป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ความก้าวหน้าของอาชีพเกษตรในอนาคตนักเรียนส่วนใหญ่ คิดว่าในอนาคตจะก้าวหน้า เพราะคนส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพนี้

เบญจมาศ ศิลป์ศิริวานิชย์ (2539 : 33 - 35) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการประกอบอาชีพทางการเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ พบว่า นักศึกษามีความต้องการ ประกอบอาชีพรับจ้างในหน่วยงานรัฐบาลมากที่สุด ปัจจัยด้านลักษณะตัวนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ พบว่าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษาที่มีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 4 เรื่องคือ การเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ และความถนัด ในการประกอบอาชีพ เลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลตอบแทนที่ได้จากอาชีพเกษตรว่าเพียงพอสำหรับการยึดเป็นอาชีพหลัก นักเรียนส่วนใหญ่ 83 เปอร์เซ็นต์ มีความคิดเห็นว่าผลตอบแทนที่ได้จากอาชีพเกษตรเพียงพอสำหรับการยึดเป็นอาชีพหลักได้ ซึ่งส่วนหนึ่ง ให้ความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ทำการเกษตร และขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมต้องเอื้ออำนวย และนักเรียน มีความคิดเห็นว่า ผลตอบแทนที่ได้จากอาชีพเกษตร ไม่เพียงพอสำหรับการยึดเป็นอาชีพหลัก นอกจากนี้ยังมีนักเรียนอีกบางคน (3 เปอร์เซ็นต์) ให้ความคิดเห็นว่าควรให้รัฐบาลส่งเสริมอาชีพเกษตรให้มาก เช่นต้องให้รัฐบาลช่วยประกันราคาผลผลิต และสนับสนุนให้มีการร่วมกันจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อจัดพ่อค้าคนกลาง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรนักเรียนส่วนใหญ่ 69 เปอร์เซ็นต์ ให้ความคิดเห็นว่าผู้ปกครองไม่ต้องการให้ประกอบอาชีพเกษตร โดยจัดเรียงอันดับความสำคัญของเหตุผลที่ไม่ต้องการให้ประกอบอาชีพเกษตรไว้ดังนี้

- ความสำคัญอันดับที่ 1 ราคาผลผลิตทางการเกษตร ไม่แน่นอน
- ความสำคัญอันดับที่ 2 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องทำงานเหนื่อย
- ความสำคัญอันดับที่ 3 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย

ความต้องการที่จะประกอบอาชีพเกษตร ในอนาคต นักเรียนส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าไม่ต้องการที่จะประกอบอาชีพเกษตรในอนาคต โดยให้เหตุผลว่า รายได้น้อย บางครั้งขาดทุน และผู้ปกครอง ไม่ต้องการให้ประกอบอาชีพทางเกษตร

สำหรับนักเรียน ส่วนน้อยมีความคิดเห็นว่าต้องการที่จะประกอบอาชีพเกษตรในอนาคต โดยให้เหตุผลว่า ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองรวมทั้ง ผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพเกษตรเนื่องจากมีความรู้จากการเรียนการสอนวิชาเกษตร

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัทวารวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541 รวมทั้งหมด 120 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ภูมิลำเนา ที่อยู่ปัจจุบัน อาชีพบิดา-มารดา และรายได้เฉลี่ยของครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัทวารวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดหรือให้เลือกตอบ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ

- ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 8 ข้อ
- ด้านสังคม จำนวน 8 ข้อ
- ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำนวน 8 ข้อ

ข้อคำถามแต่ละข้อแบ่งคะแนนเป็นระดับความคิดเห็นที่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด

เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่ออาชีพเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 วิธีการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เขียนข้อความให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงโดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร

5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

6. พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out)

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปใช้ทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ปีการศึกษา 2541 จำนวน 25 ชุด แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ของประคอง กรรณสูต (2528 : 42) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8.99 และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงข้อบกพร่องให้สมบูรณ์

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

กำหนดให้ α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อตั้งแต่ข้อที่ i ถึงข้อสุดท้าย

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัทวารวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 จำนวน 120 ชุด

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะกรรมการคุรุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังโรงเรียนศรีรัทวารวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้นักเรียน โดยผู้ทำการวิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 120 ชุด ไปแจกให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัทวารวิทยาลัย โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน ให้นักเรียนกรอกแบบสอบถาม และรอรับแบบสอบถามกลับคืนมา ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Excel for windows และนำเสนอและแปลผล ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัทวารวิทยาลัย อ.ธวัชบุรี จ.ร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541 ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย

ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ได้วิเคราะห์ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1.00 – 1.79	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.80 – 2.59	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
2.60 – 3.39	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
3.40 – 4.19	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
4.20 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ	ชาย	45	37.50	
	หญิง	75	62.50	
อายุ	17 ปี	20	16.60	
	18 ปี	97	80.90	
	19 ปี	3	2.50	
	ไม่มีกำหนด			
ที่อยู่ปัจจุบัน	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	120	100.00	
	หอพัก	30	25.00	
	บ้านเช่า	15	12.50	
	บ้านตัวเอง	75	62.50	
อาชีพของบิดา	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	13	10.80	
	ค้าขาย	14	11.70	
	รับจ้าง	18	15.00	
	เกษตรกร	75	62.50	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของมารดา		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	9	7.50
ค้าขาย	19	15.80
รับจ้าง	15	12.50
เกษตรกร	77	64.20
รายได้โดยประมาณของครอบครัว		
ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	64	53.30
5,000 – 10,000 บาท/เดือน	36	30.00
10,000 – 20,000 บาท/เดือน	17	14.20
มากกว่า 20,000 บาท/เดือน	3	2.50

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.50) ส่วนใหญ่ อายุ 18 ปี (ร้อยละ 80.90) มีภูมิลำเนาเดิมที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 100.00) ส่วนใหญ่พักอยู่บ้านตัวเอง (ร้อยละ 62.50) ส่วนใหญ่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 62.50) และมารดาประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 64.20) รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 53.30)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตร ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
ศรีธวัชวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541

ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพเกษตรในด้าน
เศรษฐกิจ

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตร	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. อาชีพเกษตรมีความสำคัญต่อชุมชน	4.46	0.59
2. อาชีพเกษตรมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ	4.42	0.59
3. อาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทยที่ช่วยพัฒนา ประเทศ	4.20	0.69
4. การประกอบอาชีพเกษตรเป็นการลดภาวะการว่าง- งาน	4.12	0.95
5. อาชีพเกษตรสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว	3.92	0.86
6. การประกอบอาชีพเกษตรต้องใช้เงินลงทุนสูง	3.36	0.80
7. อาชีพเกษตรสามารถทำรายได้สูงกว่าอาชีพบางอย่าง เช่น รับจ้าง กรรมกร	3.25	0.82
8. ผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพเกษตรเพียงพอ กับการทำเป็นอาชีพหลัก	3.07	0.85
รวม	3.85	0.93

หมายเหตุ

1.00 – 1.79	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.80 – 2.59	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
2.60 – 3.39	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
3.40 – 4.19	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
4.20 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรในด้านเศรษฐกิจ พบว่า ส่วนใหญ่ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.85 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อาชีพเกษตรมีความสำคัญต่อชุมชน มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นอาชีพหลักของคนไทยที่ช่วยพัฒนาประเทศ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ยกเว้น การประกอบอาชีพเกษตรต้องใช้เงินลงทุนสูง สามารถทำรายได้สูงกว่าอาชีพบางอย่าง และผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพเกษตรเพียงพอกับการทำเป็นอาชีพหลัก นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลางเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพในด้านสังคม

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตร	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. อาชีพเกษตรเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทย	4.64	0.62
2. ท่านคิดว่าอาชีพเกษตรกรรมควรได้รับการพัฒนาให้รุ่งเรืองสืบต่อไป	4.47	0.69
3. ท่านคิดว่าการเกษตรมีความสำคัญทำให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้	4.43	0.62
4. ท่านคิดว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นสามารถประกอบอาชีพเกษตร ควบคู่ไปด้วยได้	4.16	0.75
5. อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานมาก	3.84	0.91
6. อาชีพเกษตรเป็นบ่อเกิดแห่งศิลปวัฒนธรรมของสังคม	3.78	0.84
7. ท่านคิดว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สังคมทั่วไปให้ความสนใจ	3.32	0.78
8. ท่านคิดว่าผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านการเกษตรเป็นอย่างดี	3.16	1.00
รวม	3.97	0.94

หมายเหตุ

1.00 – 1.79	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.80 – 2.59	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
2.60 – 3.39	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
3.40 – 4.19	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
4.20 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรในด้านสังคม พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.97 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทย ควรพัฒนาให้รุ่งเรืองและการเกษตรมีความสำคัญทำให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับความเห็นด้วยมากที่สุด ยกเว้น อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สังคมทั่วไปให้ความสนใจและผู้ประกอบอาชีพเกษตรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการเกษตรเป็นอย่างดี นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับความเห็นด้วยปานกลางเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพเกษตรในด้านความ
ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตร	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. อาชีพเกษตรสามารถทำเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมก็ได้	4.08	0.74
2. อาชีพเกษตรมีหลายสาขา สามารถเลือกประกอบอาชีพนั้น ๆ ได้ตามความพอใจ	3.81	0.81
3. อาชีพเกษตรทำเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้	3.51	0.90
4. อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล	3.43	0.92
5. อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ	3.31	0.76
6. อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทันสมัย	3.28	0.90
7. อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มั่นคง	3.23	0.87
8. เมื่อท่านจบการศึกษาท่านจะประกอบอาชีพเกษตร	2.52	0.95
รวม	3.39	0.96

หมายเหตุ

1.00 – 1.79	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.80 – 2.59	เห็นด้วยน้อย
2.60 – 3.39	เห็นด้วยปานกลาง
3.40 – 4.19	เห็นด้วยมาก
4.20 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องกับด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.39 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อาชีพเกษตรสามารถทำเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมก็ได้ มีหลายสาขาสามารถเลือกประกอบอาชีพนั้น ๆ ได้ตามความพอใจสามารถทำเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ได้ และเป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับความคิดเห็นด้วยมาก ยกเว้น อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่น่าสนใจ และอาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มั่นคง นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับความคิดเห็นด้วยปานกลางเท่านั้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัชวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541 โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัชวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541 ในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะที่มีต่ออาชีพเกษตร เมื่อแก้ไขแบบสอบถามแล้วได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่น ของประคอง วรรณสูตร (2528 : 42) กับนักเรียนโรงเรียนพรดพิทยพยัต จำนวน 25 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8.99 จากนั้นแล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามกับนักเรียน โรงเรียนศรีรัชวิทยาลัย โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนให้เวลากับนักเรียน ได้ตอบแบบสอบถามและรับกลับคืนด้วยตนเอง ซึ่งได้ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 120 ชุด ได้รับกลับคืนมา 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน นักเรียนได้ระบุความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมในระดับมาก 2 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน

1. ด้านเศรษฐกิจ นักเรียนมีความเห็นด้วยในระดับมาก โดยให้เหตุผลว่า อาชีพเกษตรมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ อาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทยที่ช่วยพัฒนาประเทศ และอาชีพเกษตรมีความสำคัญต่อชุมชน

2. ด้านสังคม นักเรียนมีความเห็นด้วยในระดับมาก โดยให้เหตุผลว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทย ควรได้รับการพัฒนาให้รุ่งเรืองสืบไปและการเกษตรมีความสำคัญทำให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้

3. ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ โดยให้เหตุผลว่า อาชีพเกษตรสามารถทำเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมได้ มีหลายสาขา สามารถเลือกประกอบอาชีพได้ตามความพอใจ สามารถทำเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้ และเป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล

5.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม นักเรียนต้องมีความเข้าใจถึงความสำคัญของอาชีพเกษตร ผลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัททนีวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 อาจนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการเรียนการสอน โดยมีนโยบาย จัดเสริมสร้างความรู้ นำบุคลากรมาแนะนำเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาในด้านการเกษตร ให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีและเกิดแรงจูงใจ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะศึกษาต่อและประกอบอาชีพทางการเกษตร เพื่อพัฒนาประเทศชาติ และพัฒนาการเกษตรให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

บรรณานุกรม

คมเพชร ฉัตรศุกกุล. 2529. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 155 น.

จรี อมรวัฒน์. 2539. ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กลุ่มโรงเรียนทางไกลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จ. นราธิวาส. ปัญหาพิเศษระดับ
ปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี-
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 32 น.

จันทร์ไก่อ มณีฉาย. 2533. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ต่ออาชีพเกษตรกรรมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา.
ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบัน-เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 63 น.

ชื่นจิตร กอแก้ว. 2538. ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 3 โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร อ. คำเขื่อนแก้ว จ. ยโสธร. ปัญหาพิเศษระดับ
ปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี-
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 42 น.

เบญจมาศ ศิลปศิริวานิชย์. 2539. ความต้องการในการประกอบอาชีพทางการเกษตรของนัก
ศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์.
ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 42 น.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2528. สถิติการวิจัย 2. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์.
175 น.

ปฏิมาภรณ์ ฤทธิ. 2540. ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
56 น.

ประคอง วรรณสุด. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทย-
วัฒนาพานิช. 240 น.

_____. 2538. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลง-
กรณ์มหาวิทยาลัย. 360 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ปราง กาญจนสาร. 2535. ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอานวยวิทยาลัย จ. อุบลราชธานี พ.ศ. 2535. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 59 น.
- กิมข ทวดสัญญา. 2537. ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนกาญจนดิษฐ์ จ. สุราษฎร์ธานี. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 72 น.
- รมณี อภาภิรม. 2536. วิธีสอนวิชาเกษตร. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 215 น.
- วัชร ทรัพย์มี. 2520. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 137 น.
- _____. 2531. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 180 น.
- วิจิตร ะโรจร. 2529. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตร ศึกษาจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 67 น.
- วีระชัย โคธิเสน. 2529. ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี ปีการศึกษา 2539. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 76 น.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. 2523. วิธีการแนะแนวในการเลือกอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 64 น.
- เสรี मुखสุข. 2539. การศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสานศรีวิทยา จ. ชุมพร. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 42 น.
- อุทุมพร จามรมาน. 2530. แบบสอบถาม : การสร้างและการใช้. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 62 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัททาลัย อำเภอร่วบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีอยู่ 3 ตอน
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตร ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัททาลัย อำเภอร่วบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัททาลัย อำเภอร่วบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541
2. โปรดอ่านคำชี้แจงในแบบสอบถามแต่ละข้อให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม
3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามทั้งหมด ไม่มีผลต่อการเรียนของท่านและกรุณาตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือด้วยดี

นายชวณัน แสงวัชรพันธุ์

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่กำหนดให้หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เป็นความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- ( ) ชาย
 ( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ภูมิลำเนาเดิม

- ( ) ภาคกลาง
 ( ) ภาคเหนือ
 ( ) ภาคใต้
 ( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ที่อยู่ปัจจุบันของท่าน

- ( ) หอพัก
 ( ) บ้านเช่า
 ( ) บ้านตัวเอง
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. อาชีพของบิดา

- ( ) รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 ( ) ค้าขาย
 ( ) รับจ้าง
 ( ) เกษตรกร
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. อาชีพของมารดา

- ( ) รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
- ( ) ค้าขาย
- ( ) รับจ้าง
- ( ) เกษตรกร
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. รายได้โดยประมาณของครอบครัว

- ( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน
- ( ) 5,000 – 10,000 บาท / เดือน
- ( ) 10,000 – 20,000 บาท / เดือน
- ( ) มากกว่า 20,000 บาท / เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตร ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนศรีรัชวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ โดยเติมเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ข้อความแต่ละข้อความมีคำตอบ
ให้เลือก 5 อย่าง ดังนี้

ระดับคะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.1 อาชีพเกษตรมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของ ประเทศ					
1.2 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทยที่ช่วย พัฒนาประเทศ					
1.3 อาชีพเกษตรมีความสำคัญต่อชุมชน					
1.4 อาชีพเกษตรสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว					
1.5 การประกอบอาชีพเกษตรต้องใช้เงินลงทุนสูง					
1.6 การประกอบอาชีพเกษตรเป็นการลดภาวะ การว่างงาน					
1.7 ผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพเกษตร เพียงพอกับการทำเป็นอาชีพหลัก					
1.8 อาชีพเกษตรสามารถทำรายได้สูงกว่าอาชีพ บางอย่าง เช่น อาชีพ รับจ้าง กรรมกร เป็นต้น					

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคม

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2.1 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทย					
2.2 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานมาก					
2.3 ท่านคิดว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สังคมทั่วไปให้ความสนใจ					
2.4 ท่านคิดว่าอาชีพเกษตรกรรมควรได้รับการพัฒนาให้รุ่งเรืองสืบต่อไป					
2.5 ท่านคิดว่าการเกษตรมีความสำคัญทำให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้					
2.6 อาชีพเกษตรเป็นบ่อเกิดแห่งศิลปวัฒนธรรมของสังคม					
2.7 ท่านคิดว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นสามารถประกอบอาชีพเกษตร ควบคู่ไปด้วยได้					
2.8 ท่านคิดว่าผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านการเกษตรเป็นอย่างดี					

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องกับด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3.1 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่(ท่าน)สนใจ					
3.2 เมื่อท่านจบการศึกษาท่านจะประกอบอาชีพเกษตร					
3.3 อาชีพเกษตรมีหลายสาขา สามารถเลือกประกอบอาชีพนั้น ๆ ได้ตามความพอใจ					
3.4 อาชีพเกษตรสามารถทำเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมก็ได้					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3.5 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มั่นคง					
3.6 อาชีพเกษตรทำเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้					
3.7 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล					
3.8 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนศรีรัชวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2541

1. ด้านเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

3. ด้านความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้